

ספר
חסד
לאברהם

רדאמסק

וילך
עשי"ת
שבת שובה

רבות השתדלנו
להוציא דבר מתוקן מתחת ידינו,
בכדי להפיץ תורת רבינו הק' זיע"א.
וכבר נאמר שגיאות מי יבין,
ואך למותר שאם יש שגיאה
או שגגה ח"ו לתלות ברבינו הק'
אלא בנו העורכים
שלא ניתנה תורה למלאכי השרת.
נשמח להארות והערות.

הוצאת

חסד לאברהם

clradomsk@gmail.com

לאפשרויות הנצחה ועזרה
בהפצת תורת רבינו זיע"א
ולקבלת הגליון מדי שבוע במייל
ניתן לפנות למייל הנ"ל

גליון זה יוצא לאור
לזכות ג.ב.פ.
לכל מיילי דמיטב

עימוד: imud1153@gmail.com

פרשת וילך

הוא חכמה, 'ועד צית אל' היינו שהיה הולך למעלה לעולמות, 'אל המקום אשר היה שם אהלו בתחלה' היינו שהיה הולך למעלה להעולם אשר שורשו היה שם בתחלת הצריאה. וכן כתיב 'אל יצחק ויגדל האיש וילך הלך וגדול' (תולדות כו, יג), היינו שהיה הולך מעולם לעולם ממדריגה למדריגה. וכן כתיב (משלי לא, כו) 'לופיה הליכות ציתה', היינו כי השכינה לופה שאדם יהיה צחינת הולך למעלה למעלה. וכן פירש רש"י 'וירד משה מן ההר אל העם' (יתרו יט, יד), מלמד שלא ירד משה לעסקיו אלא מן ההר לעם, הכוונה דהנה ירידה הוא צחינה קטנה, דאדם לריך לעלות בכל יום לצחינה גדולה מיום העזר, רק כי ירידה שלו היה לצורך העם כדי לעלות אותם וירידה זו נורך עליה, ולא נקראת ירידה. [וכן לתשובה כו'].

וכן לתשובה זוכה גם כן על ידי התורה, וזה 'שובה ישראל עד ה' אלהיך' (הושע יד, ז), היינו שעולה למעלה 'עד ה' אלהיך' היינו דציקות למעלה, כמבואר

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל (לא, א). דהנה כתיב צקיום פרשת נצבים (ל, כ) 'לאהבה את ה' אלהיך לשמוע בקולו ולדבקה בו', והנה הדציקות למעלה זה מחמת התורה, כי בשעת מעמד הר סיני שהיה נתינת התורה נשקו שמיא וארעא אהדדי (עי' צ"ג עד, א). והנה כתיב (תהלים קכח, א) 'אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו', הכוונה כמאמר חכמינו ז"ל (כתובות קיא, ז) 'ולדבקה בו' (נצבים ל, כ) וכי אפשר להדבק בו אלא הדבק צמדותיו, והנה זה הכוונה 'ההולך בדרכיו' היינו כי זה נקרא הולך, שהולך בכל עולמות ואין מוחה בידו, אם דבק צמדותיו היינו בדרכיו של הקב"ה כצ"ה כצ"ה. וזה הכונה 'וילך משה' היינו שהיה הולך בכל עולמות והיה זוכה לדציקות, כאשר נאמר מקודם 'ולדבקה בו', וזה מחמת התורה שהיה מדבר 'את הדברים האלה אל כל ישראל'.

וכן כתיב 'אל אברהם אבינו וילך למסעיו מנגב ועד צית אל אל המקום אשר היה שם אהלו בתחלה' (לך לך יג, ג), 'מנגב'

כי ידעתי את יצרו אשר הוא עושה היום
 (לא, כא). דהנה זאת ידוע כי היצר הרע
 מסטרא דחשך, כמאמר הכתוב (קהלת ג,
 יד) 'וכסיל בחשך הולך', והיצר הרע נקרא
 זקן וכסיל (קהלת ד, ג), וזה הכוונה 'ידעתי
 את יצרו אשר הוא עושה היום', 'עושה'
 הוא תיקון, כמו ויעש ה' אלהים את
 הרקיע (בראשית א, ז), פירש רש"י תיקנו
 על עמדו, היינו שהדור המדובר היו
 מתקנים את היצר הרע שהוא מסטרא
 דחשך, והיו מציאין לבחינת אור כמבואר
 בזוהר הק' (עי' ח"א ד, א) זכאה מאן
 דמהפך מחשוכא לנהורא, והרמז לזה כי
 'יצרו אשר הוא עושה' סופי תיבות האור.

צפסיקתא (פרשה מד) מיד שעשה אדם
 תשובה עולה למעלה, ולא לרקיע הראשון
 וכו' אלא עד הרקיע שביעי, ולא לרקיע
 שביעי אלא עד לקצ"ה, שנאמר שובה
 ישראל עד ה' אלהיך, עיין שם. והנה
 אמר הכתוב (שם יד, ג) 'קחו עמכם
 דברים ושובו אל ה'', היינו על ידי
 התורה שהמנה דבריו של הקצ"ה (עי'
 ספרי האזינו עה"פ יערוף כמטר), יהיה
 ככוחם 'לשוב אל ה'' היינו לעלות
 למעלה אל ה', וזה 'אם תשוב ישראל אלי
 תשוב' (ירמיה ד, א), היינו על ידי
 התשובה אתם זוכין כי 'אלי תשוב' שאתם
 תהיו דבוקים צי.

לעשרת ימי תשובה

(ב) 'אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון', היינו שבהקרת מחשבתו מה' זאת נחשב לו עון', ואדם שיש לו בחינה זאת 'אשרי לו'. וזה הפירוש 'ואיש און מחשבותיו', היינו ל'איש' צדיק אשר 'מחשבותיו' היינו מה שחשב לצרכי גופו, הוא לו 'און', זאת 'יעוצ' רק ידבק תמיד בהשי"ת.

הגה מצואר צפסיקתא רבתי (מד), זה לשונו 'שוצה ישראל עד ה' אלהיך (הושע יד, ב), מצינו שמה לא היה אחריו שירחק, אמר הריני שב, לצן מלכים שהיה חולה אמר הרופא אם יאכל מן החפץ הוא מתרפא, היה הצן מתיירא לאוכלו, אומר לו אציו תדע שאינו מזיקך הריני אוכל ממנו תחלה. כך אמר הקב"ה לישראל מתציישים אתם לעשות תשובה, הריני שב ראשון שנאמר 'כה אמר ה' הנני שב' (ירמיה ל, יח), ומה מי שאין צו חטא ולא סרחון חס ושלום אמר הנני שב, בני אדם על אחת כמה וכמה צריכין לעשות תשובה ולבא אלל הקב"ה, שוצה ישראל עד ה'

הגה עשרת ימי תשובה המה מרמזים נגד עשרה אצרים אשר המה שליטים בצן אדם, כמצואר במאמר חכמינו ז"ל (נדרים לב, ב) על פסוק (קהלת ז, יט) 'מעשרה שליטים אשר היו בעיר', דהיינו עשרה אצרים אשר המה צגוף - הנקרא עיר כמאמר חכמינו ז"ל (שם) צפסוק (קהלת ט, יד) 'עיר קטנה'. והנה בעשרה ימים אלו יוכל לתקן מה שפגם באצרים אלו, וציוס ראש השנה הוא תקון נגד הראש - מה שפגם במחשבה. והנה אדם הראשון נכנס לדין ציוס זה ואלא צדימוס (עי' ויק"ר כט, א), וחטא שלו היה במחשבה, והיה אז התיקון לפגם המחשבה, וכן הוא לדורות אחריו.

יעוצב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו (ישעיה נה, ז). ויש לדקדק דהנה 'איש' הוא בחינת גבוה והאיך נחשב כאן, ונראה על פי פירוש הצעל שם טוב (עי' דגל מחנה אפרים ויקרא ד"ה אשר נשיא, ועי' תשואות חן לו ד"ה ועד"ו) צפסוק (תהלים לב,

צבני אדם, והנה ה' דמות הוא פני אדם',
 'ופני אריה אל הימין, 'אריה' בגמטריא
 גזורה. והנה זה הוא 'צימין', כי ה'לדיקים
 מהפכין מדת הדין לרחמים, וזה הוא
 מחמת 'לארבעתס' בגמטריא תשובה,
 היינו מחמת התשובה, גורמין למעלה
 בכסא הכבוד שמדת הגזורה יהיה צימין.
 וזה הכוונה במאמר חכמינו ז"ל 'גדולה
 תשובה', גדולה היא צחינת חסד, דהא
 מגעת עד כסא הכבוד, ושם נהפך מדת
 הגזורה לצחינת ימין שהיא צחינת חסד,
 ואמרו חכמינו ז"ל (אבות ה, כג) גבור כארי,
 אס כן ה'אריה' הוא צענא צחינת גזורה.

דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב
 (ישעיה נה, ו). ומבואר במאמר
 חכמינו ז"ל (ראש השנה יח, א) שזה הפסוק
 נאמר על עשרת ימי תשובה, והנה כתיב
 'צחיותו קרוב', היינו שכביכול מקרב עצמו
 אל כל אחד מצני ישראל, ולכך נשמע אפילו
 תפלת יחיד כתפלת רבים, מחמת
 שהתפלות אינן צריכות לעלות למעלה, כי
 בחלל העולם וגם למעלה, כשהתפלות
 הולכים על ידי מלאכים יש קטרוג, אבל
 צאלו הימים שכביכול מקרב עצמו אל
 האדם מלמטה, מחמת זה אין שום קטרוג.
 וכן מבואר במדרש פרשת שופטים (דצ"ר
 ה, ז) זה לשונו 'אמר הקב"ה לישראל וכו'
 בזכות שאתם משמרים את הדין אני

אלהיך' עד כאן לשונו. והפירוש הוא על פי
 פסיקתא הג"ל, 'שובה ישראל' היינו שלא
 יהיה לכם צושה, ותעשו תשובה, מחמת כי
 'עד ה' אלהיך' היינו שכביכול עדות לזה,
 שאס הוא ישוב, מכל שכן בני ישראל.

גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד
 (יומא פו, א). לבאר דהנה כסא
 הכבוד הוא עולם הצריאה, והנה מחמת
 שהתשובה מגעת עד כסא הכבוד, ועולם
 הזה הוא עולם הצריאה, מחמת זה נצרא
 האדם מחדש צעת התשובה, כמאמר
 הכתוב (תהלים נא, יג) 'לצ טהור צרא לי
 אלהים'. והרמז כי המטה נהפך לנחש
 ואחר כך נהפך הנחש למטה, היינו הכל
 כפי שיטה האדם עצמו, שהאדם יכול ח"ו
 להטות עצמו שיהיה צחינת נחש, ועל ידי
 התשובה יכול להטות עצמו שיהיה מטה,
 ויהיה שם הוי"ה תקוק עליו, והנה יש
 מ"ט פנים טהור ולהיפך מ"ט פנים טמא,
 והצחירה הוא להאדם כפי שיטה עצמו.

או יאמר גדולה תשובה שמגעת עד כסא
 הכבוד. דהנה כתיב (יחזקאל א, י)
 'דמות פניהם פני אדם ופני אריה אל
 הימין לארבעתס', והכוונה הוא על מרכבת
 כסא כבוד השכינה, דמות המרכבה תלוי

מחכה את החשכות מהיזר הרע הדומה ללילה (עי' פסחים ב, א), והיה מזרר הטוב מרע, 'רוח לפומית' היינו היזר הרע הנקרא לפוני (עי' סוכה נב, א) 'מנשבת צו', היינו שהיה עושה תשובה גם להיזר הרע והיה מחזירו למוטב. כמזואר בספרים כשהאדם זוכה גם היזר הרע מקייע את האדם לעבודת השי"ת והנה **מנשבת** היא אותיות **מן שבת**, היינו מני"ן שערי צינה היא התשובה.

וסלחת לעוני כי רב הוא (תהלים כה, יא). 'מי זה האיש ירא ה' יורנו דרך יצחר' (שם, יב), הנה מזואר בזהר הק' בתיבת בראשית תשב ביראת ה', נמצא שעל ידי יראת ה' זוכה לתשובה. וזה הרמז 'מי זה האיש' שהקב"ה סולח לעונותיו, 'איש ירא ה' יורנו דרך יצחר' בגימטריא תשובה עם האותיות, ורמז שעל ידי יראת ה' זוכה לתשובה.

מתגבה, מנין שנאמר (ישעיה ה, טו) 'ויגבה ה' לצאות במשפט', ועל ידי שאתם מגזיין אותי צדין, אף אני עושה לדקה ומשרה שכניתי ציניכם', עד כאן. נמצא כי השראת השכינה הוא למטה אלל בעלי תשובה.

איתא בצרכות (ג, ז) 'כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, וכיון שהגיע חלות לילה רוח לפומית מנשבת צו'. לבאר דהנה מזואר בספרים שהשכינה הקדושה נקראת כנור (עי' ספר הפרדס שער כ"ג פי"א ערך כנור), וגם רמז בתיבת כנור הוא אותיות כו נר, והנה כ"ו רמז על השם הוי"ה צ"ה (עי' תיקו"ז תי' כ"א), ו'נר' רמז על הנשמה של האדם. והנה השם הוי"ה צ"ה והנשמה 'למעלה' זה 'תלוי ממטתו של דוד', היינו להאיך האדם מטה עלמו למטה, אם לזכות או להיפך, וכיון שהגיע חלות לילה' היינו שהיה

לקוטים לשבת שובה

השיבנו ה' אליך נשובה וכו' אמרינו
האזינה ה' (איכה ה, כא, תהלים ה,
3). כי על ידי התשובה זוכה האדם
שהתפלות שלו יתקבלו למעלה, וזה
הסמיכות מפסוקים (תהלים יט, יג - טו)
'מנסתרות נקני וכו' איתם ונקיתי מפשע
רצ יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך',
היינו מחמת הנקיון מהחטאים ומפשעים
'יהיו אמרי פי לרצון'.

כל המרבה בכדיקות הרי זה משובח,
ומעשה וברק בן זכאי בעוקצי תאנים
(סנהדרין מ, א). היינו המרצה לדוק עלמנו
לראות מה שפגם צנשמנו 'הרי זה
משוכח'. 'מעשה וצדק צן זכאי צעוקלי
תאנים', פירוש שצדק ותיקן עד חטא אדם
הראשון, כמאמר חכמינו ז"ל (סנהדרין ע,
3) אילן שאכל אדם הראשון ממנו תאנה
היה.

בשוב ה' שבות עמו יגל יעקב ישמח
ישראל (תהלים יד, ז). היינו אס
הקצ"ה מקבל התשובה מעמו, צוה יגל
יעקב' שיעקב יש לו שמחה מזה. על פי מה
שצארת (עי' סוכות סוד"ה אשרי, וע"ע לקוטי
מאמרים לישעיה) הפסוק (ישעיה כט, כ3)
'לא עתה יבוש יעקב' עתה' הוא תשובה
כמאמר חכמינו ז"ל (צ"ר כא, ו), וזה 'לא
עתה' אס אין עושין תשובה, צוה 'יבוש
יעקב'. נמצא כי אס צני ישראל עושין
תשובה יש שמחה ליעקב.

שובה ישראל עד ה' אלהיך (הושע יד, 3).
דהנה האדם זוכה לתשובה מחמת
שמחשצ כי כציוול הוא עדות על כל מה
שעשה, כמאמר ז"ל (אבות פ"ד מכ"3)
הוא עד הוא דיין. וזה 'אס רעה צעיני
אדוניה אשר לא יעדה' (משפטים כא, ט),
פירוש אס האדם נקרא רע אלל השי"ת
כציוול, זאת הוא מחמת 'אשר לא יעדה',
שאינו מחשצ צמחשצו שהקצ"ה הוא עד
כנ"ל.

איחא צמדרש אלל ראובן (צ"ר פד, יט),
 'אמר הקב"ה אתה פתחת בתשובה
 תחלה, חייך שזן שזן עומד ופותח בתשובה
 תחלה'. נראה לי הפירוש, שראובן היה
 פותח הדרך ושזיל שהיה נעול עד ראובן,
 והוא פתח הפתח למעלה, לתשובה.

אז יאמר, דהנה זאת ידוע כי צחינת יסוד
 נקרא פתח, כמבואר צוהר הק' (צא,
 לו, א) בפסוק (צא יב, כג) 'ופסח ה' על
 הפתח' זה פתחא דגופא וזה מילה. והנה
 ראובן עשה תשובה על ענין עריות, כי היה
 מדמה צנפשו שחטא ופגם צימוד, הגם
 שבאמת לא חטא כמבואר צמאמר חכמינו
 ז"ל (שבת נה, ב). וזה אתה פתחת בתשובה
 תחלה, היינו שעשית תשובה על ענין
 הפתח, היינו על היסוד הנקרא פתח.

מצינו מאמר חכמינו ז"ל (סנהדרין קב, א),
 'תפסו הקב"ה לירבעם בצגדו
 ואמר לו חזור צן, ואני ואתה וצן ישי נטייל
 צגן עדן, אמר לו מי צראש, אמר לו צן ישי
 צראש, [אמר] אי הכי לא צעינא'. הנה
 המאמר הזה צריך הצנה, הלא השי"ת יודע
 לצות צני אדם, וכצרכו הוא ידע שסופו
 לומר לא צעינא, אס כן למה היתה
 האמירה אליו שיחזור בתשובה הלא הוא
 ללא יועיל. רק דהנה (חטא) דור המדבר

הנה מבואר צספרים כי מצ מן מלוה מרמו
 על שם י"ה, כי כן הוא צא"ת צ"ש
 (עי' שלה"ק שער האותיות אות ק), והנה שם
 י"ה מרמו על יראה, וכן תרגומו על 'עזי
 וזמרת יה' (צשלה טו, צ) 'תוקפי ותשבחתי
 דחילא דה', והרמו כי מצ עם הכולל
 צגמטריא עונה, ועונה קטירא צדחילו.

ש'צבו מ'דרכיכם ה'דעים (יחזקאל לג, יא)
 ראשי תיבות משה, כי על ידי זכות
 משה רבינו ע"ה זוכין צני ישראל לתשובה.

ש'מן עיל ד'אשד (קהלת ט, ח), ראשי
 תיבות שער, והנה כתיב (תהלים כד,
 ז) 'שאו שערים ראשיכם' כי האדם צריך
 לכשא השערים למעלה, והנה תיקון
 ונשיאת השערים הוא מחמת הראשים
 מצני ישראל, היינו מחמת המחשבות
 צצמות, מחמת זה יוכל לתקן השערים. וזה
 הכוונה 'ושאו פתחי עולם' על פי המדרש
 (פסיקתא דרב כהנא פסקא כד, ילקוט תהלים
 סה רמו תשפט) 'נמשלה תשובה למים, מה
 מים פתוחים לכל העולם כלו, אף שערי
 תשובה פתוחים לכל העולם', והנה נשיאת
 השערים, היא מחמת התשובה, שפתוחה
 לכל העולם.

היה רוצה להיות צראש, ומזה ילמוד אדם דרך מוסר, שידע כי על ידי הגזרות, יש מניעה לאדם מלעשות תשובה, ולכך מציאה הגמרא מעשה זאת.

בפרק קמא דפסחים (משנה ג), וחכמים אומרים, אם לא צדק ליל י"ד, יצדוק צארבעה עשר, לא צדק צארבעה עשר, יצדוק צתוך המועד. היינו שצתוך המועד גם כן הזמן לצדוק עצמו, ולצער עונותיו על ידי התשובה.

מבון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך (צשלח טו, יז). לצאר דהנה מצינו דהתשובה קדמה לצריאת העולם, והנה כשיצאו ישראל ממצרים, וזכו לתשובה שלימה כדמצינו (צשלח יג, יח) 'וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים' ומצואר צוהר הק' שזכו לתשובה מעולם הצינה, והיו בני ישראל משצחים להקצ"ה על זה 'ואמרו'. כי כח התשובה הגם שתלויה צני אדם, אף על פי כן העיקר היא מן השמים, וזה 'מכון לשבתך' היינו הכנה לתשובה 'פעלת ה'', כי מחמת שהקצ"ה צרא עולם התשובה (עי' פסחים נד, א), זה גורם להאדם התעוררות שיעשה תשובה.

היה להורות תשובה לרצים (ע"ז ד, ז), חטא דוד המלך ע"ה היה להורות תשובה ליחיד (שם), והיה רצון הקצ"ה להודיע שמהחוטא ומחטיא את הרצים גם כן מקבל תשובתו, ולכך אמר הקצ"ה צעלמו לירצעם שיעשה תשובה, כדי להודיע לאחרים שהוא מקבל תשובה מהחוטא ומחטיא את הרצים.

והכוונה 'תפסו צצגדו', היינו כי צאמת אין מן המליאות שיעשה האדם תשובה, רק שהקצ"ה 'נושא עון ועובר על פשע', היינו שהקצ"ה 'נושא העון' מן האדם, ו'עובר על פשע' היינו שהם צהעברה צעלמא, וזאת הוא, כדי שיוכל האדם לחזור צתשובה, ואם האדם זוכה ועושה תשובה, אזי העצירות נמחלו לו. וזה הכוונה 'תפסו לירצעם צצגדו' היינו מה צצגד צהקצ"ה, כמאמר הכתוב (הושע ה, ז) 'זה' צגדו', וזה 'אמר לו חזור צך', היינו שהעונות המה צצחינת העברה, ולכך אם אינם דצוקים אלךך תוכל לעשות תשובה. והכוונה 'חזור צך', כי הנה יש רשעים שאומרים אם רצון הקצ"ה שאלעשה תשובה, הרי הכל צידו וצרשותו, יתן לי הרהור תשובה, אבל צאמת הצחירה הוא ציד אדם, וזה 'חזור צך' היינו התשובה תלויה צך.

והנה העיכוז של ירצעם שלא רצה לעשות תשובה, היה מחמת גזרות, שהוא

זוה 'מקדש ה' היינו מוזמן לקבל תשובה,
 כדמנינו לשון קדושה הוא לשון
 הזמנה כמו 'איה הקדשה' (וישז לת, כא),
 והנה לא זאת בלבד, אלא עוד 'כוננו ידיך'
 היינו שהקצ"ה פותח יד בתשובה, ומנפה
 לאדם שיעשה תשובה.

או יאמר, דהנה מנינו (עי' זוה"ק
 ח"ג לה, צ) שהתורה אמרה וכי
 למגנא תחברי אדם, הא עתיד למרגז
 קמך, ואמר לה הקצ"ה, הא אתחברי
 תשובה עד לא בראתי עלמא. וזה
 'מכון לשצתך' היינו על ידי הכנה
 לתשובה, על ידי זה 'פעלת ה' בראת
 עלמא.

